

Gill Sims

MIKS
EMME
VANNUB

Ühe meeleheitel ema katsumused

Inglise keelest tõlkinud Elina Adamson

Originaali tiitel:

Gill Simms

Why Mommy Swears: The Struggles of the Exasperated Mum

HarperCollinsPublishers, 2018

Tekst © Gill Simms, 2018

Kaanepilt © Tom Gould/Heart Agency

Tõlge eesti keelde © Elina Adamson ja Tänapäev AS, 2019

Toimetanud Eha Kõrge

Kujundanud Inga Joala

ISBN 978-9949-85-589-6

Trükitud AS Pakett trükikojas

www.tnp.ee

AE-le ja AT-le

SISUKORD

JUULI	9
AUGUST	17
SEPTEMBER	41
OKTOOBER.....	85
NOVEMBER.....	117
DETSEMBER	155
JAANUAR.....	221
VEEBRUAR	239
MÄRTS	263
APRILL	283
MAI	299
JUUNI	311
JUULI	335
TÄNUSÕNAD	346

JUULI

Esmaspäev, 18. juuli

Suvevaheajani on jäänud üksainuke nädal. Paratamatult tunnen meeletut kadedust kuulsa viisiku* vanemate vastu – mitte vaid seetõttu, et Juliani, Dicki ja Anne'i emme ja issi sokutasid igal võimalgi võimalusel oma põngerjad tädi Fanny ja onu Quentini kaela, vaid et tädi Fanny saatis nad pidevalt kusagile saartele ja rabadesse ja meresoppidesse, TÄIS KURJATEGIJAID JA KAABAKAID JA SMUGELDAJAID, et onu Quentin saaks rahulikult oma leiutiste kallal töötada. Olen sageli mõelnud, kas võiksin sama teha – olen ju *minagi* kord leiutanud ühe vägagi kihvti äpi, mis teenis mõnda aega korralikku raha, olgugi et äpimaailm on üsna püsimatu ja tänane hitt unustatakse juba järgmisel päeval, mil keegi seda enam ei osta. Olen veendunud, et võiksin triumfi korrata, kui vaid saaksin lapsed õue, suveks metsikusse loodusesse saata (selle asemel et looderdada ja küpsiseid süüa). Kui ma õigesti mäletan, ei toonud onu Quentini leiutised kunagi raha sisse, ning tema ja tädi Fanny olid vaesed ja pidid hoolitsema oma sugulaste kuratlike laste eest, mis teeb selle veel topelt ebaõiglaseks, sest tänapäeval kortsutatakse kulmu seepeale, kui saadad oma lapsed jalgratta ja võileivakorvikesega vaheaja esimesel päeval uksest välja ja ütled neile, et nad enne kooli algust koju ei tuleks. Jane on nüüd juba üheteistaastane

* „Kuulus viisik“ – Enid Blytoni aastatel 1942–1962 Inglismaal avaldatud lasteraamatute sari, mis räägib viie nooruki erisugustest seiklustest.

ja seega kuulsa viisiku radadel käimiseks parajas eas. Pakkusin selle talle korra isegi välja, kui tülitseksime järjekordselt selle üle, miks ta ikka veel endale Instagrami kontot teha ei tohi, mispeale meenutas ta mulle selle plaani mitmeid ebaseaduslikke aspekte ning ähvardas võtta ühendust lastekaitsega, kui ma peaksin teema jälle arutluse alla võtma.

Eriti suurt kibedust tunnen suvevaheaja rahaliste kulutuste suhtes, sest olen Peteriga „Kuulsa viisiku“ raamatuid lugenud, olgugi et vastu tema tahtmist, sest ta teatab mulle igal õhtul, kuidas ta palju meelsamini vaataks DanTDMi videoid, kui taluks järjekordset peatükki imelistest blaitonlikest vempudest, vallatustest ja koleteute pättide nurjumistest. Jane on muidugi täiesti kategeooriliselt keeldunud sedasorti titelikust tegevusest osa võtmast, nagu seda on õhtune ettelugemine, seega leidsime kompromissi, kus ta lubas ise midagi lugeda, mis minu meelest oli täiesti mõistlik pakkumine senimaani, kui ta pärast kaht peatükki kuulutas, et roheliste viilkatuste Anne on loll ja igav ja miks ta peab kogu aeg oma kujutlusvõimest jahuma, ja mina karjusin, et Jane on süd ametu ja kindlasti sünnitusmajas vahetusse läinud laps, sest mitte ükski minu laps ei kõneleks sedasi Anne Shirley. Nüüd ma lihtsalt teen nägu, et ei tea, et ta vaatab YouTube'i meigiõpetusvideoid, selle asemel et rännata mööda Avonlea lummaid radu koos Gilbert Blythe'iga (kes, muuseas, on minu meelest endiselt *täiega* pandav).

Peter seevastu ei ole veel mu õhinat samal määral rikkuda suutnud kui Jane, mistõttu sunnin teda endiselt endaga maha istuma ja Kirrini saart mööda hulkuma. Kuigi arvan, et ta on valinud keemiasõja strateegia meie lugemisseanssidest väljanihverdamiseks, sest, päriselt ka, ta peeretab tavalisest märksa rohkem, kui peab minuga maha istuma ja lugema hakkama – ja see juba tähendab midagi, rääkides lapsest, kes kunagi suure uhkusega teatas, et ajas oma peeruhaisuga õpetajal südame pahaks. Üks-kaks korda nädallas pean lugemise varem lõpetama, sest silmad jooksevad vett.

Teoorias ei tohiks see suvi nii tihe tulla kui eelmised, sest kolm kuud tagasi võtsin vastu üsnagi kahtlase otsuse lõpetada vabatahtlikult oma tööleping. Mul olid uhked plaanid saada tippmängude ja äppide disaineriks, sest kaks aastat tagasi lõin populaarse äpi, millele panin nimeks „Miks emme joob“. Töölt sel moel ära tulemine näis oivalise võimalusena tagada endale väike rahaline põhi, kuniks järjekordse hittmänguga lagedale tulen. Kui töö lõpetasin, oli mul kamaluga geniaalseid ideid ja arvasin, et mul on vaid pisut aega vaja, et neist saaks midagi tõeliselt tulusat. Ent kui ma siis lõpuks päriselt ka püüan oma ideid mänguks või äpiks realiseerida, siis ... noh, need osutuvad päris paskadeks. Muidugi võib ebaproduktiivsuses ka see oma rolli mängida, et olen väga-väga kehv kodus töötamises ja oma aja planeerimises, ning kuigi olen juba aastaid kontorist põgenemisest unistanud, leian omapäi kodus töö tegemise kaunikesti üksildase, sest kellegagi pole rääkida. Vahel igatsen isegi Jeani logistika osakonnast, kes pajatas tihtipeale pikki ja põhjalikke lugusid oma sapipõie seisukorrast. Pealegi, kui oled terve päeva üksinda kodus, sööd lõpuks ära hämmastavas koguses šokolaadiküpsiseid. Nii et lisaks oma suutmatusetele saavutada Suuri Asju ja üksindustundele olen kaalus kuus kilo juurde võtnud ja ehmun iga kord, kui juhtumisi peeglist oma tagumikku silman. Tunnen end nagu mõni totakas papist lasteraamat pealkirjaga „See pole mu tagumik, see on ju liiga suur ...“.

Igatahes, kuna suvi juba hiilib nurga taga, olen broneerinud kohti spordilaagrites ja lapsehoidjaid ning teinud keerulisi lapsehoidmise diile sõpradega, et me kõik tunneksime mingit näilist rahu, kuna meie laste eest hoolitsetakse vaheajal JA saame ilma üüratuid summasid kulutamata natuke tööd ära teha. Ilmselgelt kulutame kõik nagunii üüratuid summasid, sest lastele peab suveks meelelahutust leidma ja neid peab muretsema panevalt tihti toitma, mis tekitab küsimuse, kuidas nad koolis hakkama saavad, sest seal ei saa kuldnokapojukeste kombel pidevalt toitu manguda, nokad õieli palukeste ootuses.

Reede, 22. juuli

Ja ongi kõik! Kogu nädala on lapsed koolist koju tutterdanud, ägisenud kapsastunud töövihikute ja narmendavate kunstitööde kuhilate all, mis kõik on täis lahke käega puistatud sätendavaid litreid, mida nüüdseks on täis ka kogu mu kodu, ja mis kõik tuleb nähtavasti järeltulevate põlvede jaoks alles hoida, sest Jane'i sõnul: „Kui minust saab kuulus sotsiaalmeedia inimene, emme, siis on sel kõigel meeletu väärtus!“ Mul on natuke raske mõista, kuidas Jane'i suvaline Van Goghi „Päevalillede“ koopia, mis näeb välja täpselt nagu iga teise lapse oma, võiks kunagi kellelegi teisele peale minu midagi tähendada, kuid mulle tundub, et kui ma midagi prügikasti viskaksin, siis trambiksin kõik nende unistused ja kogu lapsepõlve mutta. Muidugi korjan öösiti salaja sädelevaid litrikesi üles ja topin need õuekonteinerisse, ise armastavalt kinnitades, et hoian kõike hoolsalt pööningul.

Peter on koju toonud ka vaheajaks jäetud koduse ülesande – väikese taimekese, mida tuleb elus hoida nii vaheajal kui ka tuleva aasta jooksul. Imeline. Mul pole taimedega just head suhted. Isegi kaktused kuhtuvad ja surevad minu kobanäppude all. Küsisin Peterilt, kas ta teab, mis taimega on tegu, et vajaduse korral teada, kust hädaabiasendus leida. Peter vastas abivalmilt: „See on roheline taim, emme.“ Ma pole päris kindel, kui suur abi oleks sellest, kui kammin läbi aiakeskused, võrdluseks käes kuivanud oksake. Võib-olla on see mulle paras karistus, sest kui *mina* olin üheksa-aastane, lasin meie klassi hamstri vabadusse, kui too nädalavahetuseks minu hoolde jäeti, pärast seda sundisin ema linna igat lemmikloomapoodi läbi tuuseldama, et leida sobiv asendusloom, sest Hannibal ei andnud end enam eales näole. Ema vandus, et kuulis teda veel aastaid ringi sahistamas, kuid kahtlustan, et see oli vaid selleks, et mu nutmisele lõpp teha, sest mingi hetk avastasin Alphonso, ema

õela siiami kassi, mõnuga limpsamas midagi, mis meenutas hirmsasti hamstrikarva, kusjuures kass paistis endaga jube rahul olevat.

Esmaspäev, 25. juuli

Vaheaja esimene päev. Eks see oleks võinud hulleminigi minna. Väiksena oli mul raamat nimega „Vaheaja esimene päev“, mis rääkis ulakatest pingviinidest, kes varastasid mootorratta, läksid sellega lõbusõidule ja tegid siis avarii (mul pole õrna aimugi, miks pingviinid mootorrattaid peaks varastama), vähemalt pole tänapäeval mingeid autosid varastavaid ja lõbusõite tegevaid loomi. Mida aga oli ja lausa külluses – see oli ving.

Olin päeva vabaks võtnud, mõeldes, et lastele võiks meeldida, kui teeme esimesel vaheajapäeval midagi toredat koos. Jane nõudis kino, Peter nõudis lasermängu, mina keeldusin mõlemast ja nõudsin, et teeksime midagi mõistlikku ja lõbusat. Minu hoole all olid selleks päevaks ka laste parimad sõbrad Sophie ja Toby – osana siis keerulisest lapsehoiusteamist, mille olin välja mõelnud koos sõber Samiga (võrreldes mu teiste sõpradega on Sami kui üksikisa jaoks lapsehoiuküsimused ilmselt kõige keerulisema olemusega) –, ja ma kuulutasin rõõmsalt, et võib-olla oleks hea idee külastada mõnd mõisahoonet ja tutvuda selle ajalooaga.

„Igaaaaaav!“ virisesid minu lapsed, samas kui Sophie ja Toby arvasid ilmselgelt sedasama, kuid olid vähemasti piisavalt hea kasvatusena, et seda mitte välja öelda.

„Miks me peame? See on ilgelt nõme,“ ohkis Jane.

„Emme, kas me oma iPadid võime kaasa võtta?“ vingus Peter.

„SEE SAAB OLEMA ÄGE!“ möirgasin ma. „SEE SAAB OLEMA HUVITAV JA HARIV JA NIIMOODI LUUAKSE MÄLESTUSI! Pealegi saan ära kasutada oma väga keskklassilikku Rahvusliku

Fondi liikmesust, mille kohta teie isa pidevalt toriseb, et ma seda piisavalt ei kasuta.“

Muidugi meenus mulle kohale jõudes kohe, miks ma seda pagana fondiasja ei kasuta – sest Rahvuslikku Fondi kuuluvad asjad on kõik väga hinnalised ja kergesti purunevad, ning väga hinnalised ja kergesti purunevad asjad ei sobi lastega kokku, eriti veel väikeste poistega. Kus mina olin ette kujutanud lapselikke nägusid, täis sära ja imestust, seismas silmitsi meie riigi hiilgava minevikuga, saime hoopis lõugava minu: „Ära puutu, ÄRA PUUTU! KURAT VÕTAKS, ÄRA PUUTU! MA ÜTLESIN, ET ÄRA PUUTU, ÄRA MINE TEISELE POOLE NÖÖRI, ÄRA ISTU SINNA, PÜHA MÜRISTUS, OH, PERSSE“, samal ajal kui kepi najal tudisevad pensionärid manitsevalt pead raputasid ja vaimusilmas päevalehte vihaseid lugejakirju kirjutasid. Äkki peaksin laste telefonidesse või iPodidesse äpi disainima, mis tuvastaks, kui laps viibib millegi hinnalise ja õrna läheduses, ning hakkaks seepeale lärmi lööma: „ÄRA SEDA PUUTU!“, et lapsevanemate elu hõlbustada. Seda läheks vaja mitte ainult muuseumihoonetes, vaid mitmel pool mujalgi, näiteks John Lewise* portselaniosakonnas. Ent kui oled nii tola, et võtad lapsed portselanipoodi kaasa, siis oled need paratamatud tapatalgud täiesti ära teeninud ...

Kuna lapsed olid juba tee peal minu armastusega kaasa pandud toidupakid ära hävitanud, sest otse loomulikult hakkasid nad juba kolm minutit pärast kodust lahkumist „nälga“ surema, olin sunnitud nad kohvikusse lõunale viima. Ma väga ei soovita nelja lapsega iseteenindusega kohvikusse minna. Teoorias peaksid üheteist- ja üheksa-aastased lapsed juba piisavalt iseseisvad olema, kuid praktikas osutuvad säärased keerulised ülesanded nagu järjekorras seismine, kandiku hoidmine või mahlasordi valimine üpris ületamatuks, nii et kardetavasti vihkas meid mahaistumise ajaks juba kogu

* John Lewis on Inglismaa pigem kõrgklassile mõeldud poekett.

maakond. Pastaroor, mida Jane väitis end ilmtingimata tahtvat, lubades selle kindlasti ära süüa, osutus täiesti söödamatuks niipea, kui ta arvas, et märkas roas punase paprika ribakest, ja ma *teadsin*, et see ei maitse talle; Sophie kõrvetas supiga suulae ära, olgugi et käskisin tal oodata, kuni supp veidike jahtub; Peter ja Toby ahmisid ühe suutäiega kogu oma lasteine sisse ja hakkasid lootusrikkalt järgmise eine järele ringi vaatama, samal ajal kui mina Sophiele külma vett sisse jootsin ja Jane'i jaoks *oma* võileiva pealt majoneesi kokku kraapisin, sisistades: „Ei, *mitte keegi* ei saa Coca-Colat.“ Lubasin neile koju jõudes anda kartulikrõpse ja hoidsin end tagasi kohvikust lihtsalt välja kõndimast ja oma pead korduvalt vastu hoone maalilist tellismüüri peksmast. Kuigi oleksin ilmselt Riikliku Fondi valduste rikkumise eest noomida saanud.

Järjekordsed šokeeritud pilgud teenisin välja siis, kui püüdsin lapsi kokku kutsuda hüüdega: „Noh, te vastikud põrgulised, tulge nüüd!“ Ma pole senini kindel, kas šokeeritus tulenes sellest, et kutsusin oma armsaid jõnglasi vastikuteks põrgulisteks, või sellest, et nad kutsumisele päriselt ka reageerisid.

Kui kaua see vaheaeg veel kestab?